

nvažujejo žalostni položaj kmetovalcev in se ozirajo na njih želje s tem, da določijo prihodnje leto na predstoječe ali kak drug način počitnice! Kmetje in zastopniki kmetov v raznih zastopih pa povzdignite vaš glas in zahtevajte vašim razmeram odgovarjajočo določitev počitnic, ki bo pa tudi odgovarjala vzgojevalnim načelom.

Razne novice.

* Našim naročnikom! Konec meseca julija smo tiste cenjene naročnike, ki naročnine za naš list še niso plačali, v posebnem pismu blagohotno na to opozorili in jih prosili, da naj zaostalo naročnino poravnajo do 15. avgusta t. l., ker bi njim drugače morali list ustaviti. Mnogi so se naši prošnji odzvali ter so naročnino plačali ali pa so prosili za podaljšanje obroka. Nekateri cenjeni čitatelji pa še vedno dolgujejo naročnino. Podpisano upravnništvo s tem vljudno naznanja, da tisti, ki lista dozdaj še niso plačali, dobijo še samo današnjo številko; potem se njim list ne bo več pošiljal.

Upravnništvo „Slov. Gospodarja“.

* Priloga današnjemu listu je govor prevzvišenega knezoškofa dr. Mihaela Napotnik na slavnostnem zborovanju III. kat. shoda.

* Osebnosti. Za stalnega gimnazijskega učitelja v Kranju je imenovan naš rojak g. Ivan Masten, dosedaj suplent na gimnaziji v Mariboru.

* Župnijski izpit so naredili č. gg. kaplani: Anton Kociper iz Št. Lovrenca na Dr. polju, Alojzij Kramaršič iz Makol, Karol Malajner iz Majšperke, Franc Močnik od Sv. Tomaža pri Ormožu in č. g. Anton Stergar, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

* S pošte. V višji plačilni razred so pomaknjeni poštni oficijanti gg.: J. Kurnik, L. Florenini, M. Straus in J. Sommer v Mariboru, Ant. Krolnik in J. Lašič v Celovcu, O. Šantl v Poljčanah, Fr. Rumpf v Ptuj.

* Slovenskim županom! Občina Skomre pri Konjicah je pred kratkim časom sklenila, da bo od c. kr. uradov sprejemala samo v slovenskem jeziku pisane odloke. Ta sklep se je razveljavil od okrajnega glavarstva in dotično pritožbo je namestništvo odbilo. Pritožbo na ministrstvo pa je žalibog občina zamudila; kajti pritožba bi morala imeti uspeh, ali pa bi se morala pozneje vložiti pritožba na c. kr. državno sodišče. Pri tej priliki še enkrat opozarjamo slovenske župane, da „Slovensko društvo“ v Mariboru rado brezplačno preskrbi take pritožbe. Toda poslati se mu morajo stvari takoj prvi dan, ne pa še le takrat, kadar je rok za pritožbo že zamujen.

hovnika, ko skrbno deli in marljivo prejema svete zakramente; to moč daje duhovniku edinost vere, neomajljivo upanje, in pa ljubezen, ki nikdar ne mine; ta moč prihaja od postavnega reda, ki po božji volji vlada med višjo in nižjo duhovščino. Trajno in izdatno delovanje je le tam mogoče, kjer kraljuje vzorna in dovršena edinost; to pa velja o nezmotljivem učenstvu svete Cerkve in urejenem svečeništvu, ki je v zvezi s središčem edinosti, to je z rimskim papežem. Pri verskih družbah, ki so zunaj naročja svete katoliške Cerkve, vlada gledé na verske resnice kakor tudi gledé na najvišjega poglavarja raznovrstnost, nasprotje, raztrganost na mnoge stranke.

O koliko tolažbo v bolestit in težavah našega stanu prinaša nam naprava božja svete rimske Cerkve, čije služabnik biti je najvišja čast pa tudi najbogatejša plačilo!

Častiti vodniki duš!

S tem končam, preljubi bratje, kar sem smatral za potrebno, da vam povem o sladkostih in bridkostih, o prijetnostih in težavah vzvišenega duhovskega stanu. Trdno in veselo zaupam v Gospoda, da bo ta moj govor zelo koristen vsem, ki imajo živo vero in pa pravega duha cerkvenega poklica.

Te besede in ti opomini bodo mogli udeležence sinode utrditi v dobri volji, izpodbuditi k zveličavnim sklepom, ukrepiti v potrpežljivosti, napolniti s srčnimi tolažbami, zagotoviti jim do konca stanovitnost v dobrih delih.

Za to milost sem do zdaj prisrčno prosil in bom v prihodnje pridno prosil Boga, Očeta luči in delivea vseh dobrot. Če bom uslišan, bom klical neprenehoma s svetim pevcom psalmov; Kako velika je množina sladkosti tvoje, o Gospod, ki si jo prihranil njim, kateri se tebe boje! (Ps. 30, 20).

* Duhovniške vesti. Novo nastavljeni so kot kaplani č. gg.: dr. Franc Lukmann v Slov. Bistrici, Leopold Kolenc v Podstredi, Blaž Dvoršak v Muti. Zopet je nastavljen za kaplana č. g. dr. Maks Vraber na Vidnu. Prestavljeni so č. gg. kaplani: dr. Ivan Jančič iz Kozjega v Žalec, Alfons Požar iz Slov. Bistrice v Vojnik, Ivan Hribar iz Vojnika v Rečico, Maks Ašič iz Vidma v Ponikvo, Matej Eferl iz Ponikve k Sv. Marjeti na Dr. polju, Franc Lovrenko od Sv. Marjete na Dr. polju v Žetale, Alojz Gričnik iz Žetal v Črešnovcu, Ivan Lah iz Mute v Kozje.

* Iz finančne službe. Pri finančni straži so prestavljeni: respicijent Jan. Muršec iz Žalca v Šmarje, nadpazniki: Karol Rošer iz Sevnice v Radgono, Anton Fuchs iz Leskovca v Šmarje, Jožef Paušer iz Kozjega v Celje, Martin Petančič iz Šmarja v Kozje, Janez Kopitar iz Ormoža v Slovenjgradec, Ernest Cajko iz Radgone v Laško, Franc Repolusk iz Konjice v Slovenjgradec.

* Prihodnje zasedanje poslanske zbornice. Z Dunaja poročajo: Na prvi seji državne zbornice, ki se sestane dne 18. t. m., predloži vlada neki proračun za 1907. Zasedanje bo trajalo do konca novembra. Novembra se sestanejo delegacije, ki bodo zborovale tri tedne. Konec decembra bodo za kratko zasedanje sklicani deželni zbori. Meseca januarja bo zopet sklicana državna zbornica. Govori se, da se volitve za novo zbornico izvrše povsod en in isti dan, to je 25. marca 1907 in da bo nova zbornica sklicana prve dni meseca aprila. — Volilni odsek bo sklican že 12. t. m.

* Nemški katoliški shod je zboroval dne 19, 20 in 21. m. m. v Esenu na Nemškem. Udeležencev je bilo okoli 40.000. Katoličani na Nemškem so združeni v Nemškem katoliškem društvu, ki je šlo leta 1906 510.000 udov. Od teh je 250.000 delavcev, ostali so večinoma sami kmetje, zato se je shod baval tudi posebno s kmečkim vprašanjem.

* Odlikovani čebelarji. Pri čebelarji razstavi v Ljubnem sta dobila iz slovenskega dela dežele nagrade razven že v našem listu omenjenega odlikovanca tudi gospoda: učitelj Weixler v Vitanju en dukat, čebel. potovalni učitelj Jurančič pri Sv. Andražu v Slov. gorah, (časnik pišejo: St. Andrae, Ungarn), srebrno državno kolajno za ul, 20 K za orodje, srebrno kolajno pa za med in vosek.

* Tretji slovenski katoliški shod. O važnejših dogodkih na katoliškem shodu v nedeljo dne 26. avgusta in v ponedeljek dne 27. avgusta smo že poročali. Preostaja nam še kratko poročilo o dogodkih zadnji dan, to je v torek 28. avgusta. Predpoldan in popoldan je bilo po eno slavnostno zborovanje. Pri predpoldanskem zborovanju je govoril izmed štajerskih Slovencev g. Gomilšek o organizaciji. Odlomke tega govora prinesemo svoječasno v „Našem Domu“. Popoldan je imel sklepni govor ljubljanski knezoškof dr. Anton Jeglič. Zvečer je bil slavnostni sestanek, katerega je priredila „Slovenska dijaška zveza“. Predsedoval je sestanku naš novizvoljeni deželni poslanec dr. Franc Jankovič, starešina „Danice“. Sledili so govor za govorom, napitnica za napitnico. Izmed štajerskih Slovencev so govorili: dr. Hohnjec, starešina „Danice“, je napil hrvaškemu narodu. Naglašja, da sta hrvaški in slovenski narod en narod. Bog obrani, živi in okrepi hrvaški narod! Dr. Korošec, državni poslanec, napije v imenu Štajercev katoliškemu dijaštvu. Želi, da bi kmalu prekoračilo gibanje katoliških dijakov mejo zelene Štajerske. S tem slavnostnim sestankom se je završil tretji slovenski katoliški shod. Žal, da nam manjka prostora za obširnejše poročilo o tem znamenitem shodu. Opozarjamo pa že sedaj vse Slovence, da si naroče knjigo, ki v kratkem izide v Ljubljani ter prinese natančno vse govore in sklepe na tretjem slovenskem katoliškem shodu.

* Nalaganje občinskega denarja. Doslej je bila navada, da se je nerabljeni denar občinskega premoženja in ubožne blagajne nalagal samo v hranilnice. V okrajnem zastopu v Ljubnem je pa sedaj predlagal nek odbornik, naj se sklene, da se bodo smeli odslej ti denarji nalagati tudi v Raiffeisenove posojilnice.

* Slovenska dijaška zveza si je izvolila na svojem drugem rednem obnem zboru sledeči odbor: pred. tov. phil. Iv. Dolenc, podpred. tov. phil. Ivo Česnik, tajnikom tov. inr. Jos. Mozetič, blag. tov. phil. Ernest Tomca, knjižničar tov. bogoslov. Karol Sapina, odbornika brez mandata sta tov. phil. Mirko Božič in abiturient Lav. Kemperle. Vsa društvena korespondenca naj se naslovi: „Slov. dij. zveza“ Ljubljana, Tržaška cesta 4.

* Pozor prebivalci ob državni cesti! Od 7. do 9. septembra 1906 bo de z Gradca v Celovec

in nazaj voznja z motorji in avtomobili s konkurenco gledé porabe (potroška) bencina. Voziti se namerava 7. in 9. septembra t. l. preko Spodnjega Dra. ograda, Maribora v Gradec. Ker se bode torej deloma vozilo po Štajerskem, se na to posebno opozarja in se pribivalec ob državni cesti ležečih občin priporoča, naj skrbé, da se ob navedenih dveh dnevih otroci in domača živina ne puste na državno cesto.

* Škapulirje prodaja Cirilova tiskarna v Mariboru. Natančneje, glej inserat!

Mariborski okraj.

m Izžrebani mariborski porotniki za prihodnje zasedanje dne 17. septembra so: glavai: Jurij Memhard mizar, Karol Pirh ključavničar, Ivan Rojko gostilničar, Alojzij Riegler ključavničar, Karol Tratnik pasar, J. Tračel pasar, Jošip Walzter, Jos. Wasiak, oba posestnika, — vsi iz Maribora, Karol Kirbisch usnar od Sv. Trojice, Jos. Eilec posestnik iz Goraje Ročice, Al. Stancer veleposestnik v Gornjem Jakobskem dolu, Jak. Purgaj posestnik v Počehovi, Ivan Gornik, posestnik v Jelenčah, P. Drogenik posestnik v Studenčah, Ant. Pezdíček posestnik v Pobrežju, Karol Wutt prokurist v Slov. Bistrici, Jos. pl. Frauendorf posestnik v Kovači vasi, dr. Fr. Jurtela odvetnik, Matija Ornik strojni mojster, Alojz Saria agent, vsi iz Ptuja, posestniki Maks Ulm iz Zavrča, Anton Goljal iz Cirkove, Fr. Sever iz Ljutomer, Mih. Hartman od Sv. Ožboda, Frid. Leitgeb na Muti, Fr. Kasper od Sv. Primoža na Pohorju, Anton Podlesnik iz Ribnice, Jakob Vardnik od St. Janža, dr. Ivan Omulec odvetnik v Ormožu, Ant. Pentschar grašč. oskrbnik v Šošenski, Maks Robič trgovec v Središču, Tom. Senjor stotnik v p. na Seneškem vrhu, Alto Huber fotograf in Maks Hönigmann trgovec, ob v Ljutomeru, Rad. Horvat gostilničar v Kapelah. — Nadomestai: Ivan Abt trgovec z lesom in premogom, L. Auer branjevec, dr. Fr. Firbas notar, Ign. Halberth tovarnar, Fr. Havliček hišni posestnik, Al. Hen trgovec s kolesi, Karol Kržek hišni posestnik, J. Lendler gostilničar in Jak. Lipnik hišni posestnik, vsi v Mariboru.

m Kratko prostost je užival kaznjene Marineš, ki je ušel iz mariborske kaznilnice 25. m. m. Za 30. m. m. je zopet sedel v svoji celici. V Slov. Bistrici ga je žandarmerija prijela.

m V pokoj je stopil živinozdravnik Hermann Haage v Mariboru. O tej priliki je dobil naslov veterinarnega inšpektorja.

m Hoče. Pri nas je nastavljen poštni pot, ki bo obhodil vsak teden šestkrat Razvanje in vsak teden trikrat sledeče kraje: Pivola, Zg. Hoče, Reka, Pohorje, Bohova, Rogoznica, Št. Miklavž, Dobrovec in Skoke.

m Podravska podružnica slov. plan. društva priredi 8. sept. izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. — Pri Sv. Duhu se vrši tudi 8. sept. veselica v spomin 10 letnega obstanka posojilnice. Že naša narodna dolžnost nam veva, da pridemo v velikem številu in s tem počastimo in navdušimo naše obmejne brate.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Naši „Nemci“ so nas hoteli posnemati. Videli so velikanško sokolsko slavnost, ki je tako lepo vspela, in hitro sklenejo, napraviti nekaj še boljsega. Kričali so: vse štajersko nemštvo mora v kobačo! A mi se nismo bali in pametni Nemci so tudi ostali doma. Ni nam treba biti zelo hudobnim, in lahko bi zelo lepe in zanimive reči pisali o tej komediji — še veliko več kakor ponesrečeni študent o naši lepi slavnosti. Mi bi pač lahko šteli nekaj nemških fraj, komijev, mariborskih nemškutarskih trgovcev, par slabih posilnemških turnerjev, največ pa radovedcejev s Poliškega in Pesnice — in bili bi pri koncu. Za parado je prišlo nekaj nemških „fejerberkarov“ na vozovih, ki pa okoli novega leta beračijo tudi slovenski denar. Bomo se že zopet videli! Nič pač ne pomagajo neštevilni lepaki po vseh oglih Maribora, nič ljubeznivo vabljenje mimogredočih, nič ni privabil „ringlšpil“, ki je imel pri celi prireditvi glavno ulogo. Ko je namreč bilo vse tiho — pa so zagnali „ringlšpil“, da jih je zopet za nekaj časa zabaval s svojo milo godbo! Največ se je bojda trudil mladi komi Sparovic, ki se je pred nemškimi bogovi tako strašno ponižal, da je neki pri lutrovskem pastoru stopil v službo za mežnarja. Pa tudi sam lutrovski mežnar ne bo rešil prazne kobače! — Cela komedija je bila hitro končana! Kobača je zopet prazna — nad šentiljem pa pomosno vihra krasna slovenska zastava!

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Od nas se je katoliškega shoda v Ljubljani udeležilo 27 moč in mladeničev, gotovo lepo število. Povrnili so se polni hvale o krasnem shodu, pa tudi o beli Ljubljani, Brezju in Bledu.

m Strela je užgala bleve in škedenj kmeta Elznika pri Sv. Križu nad Mariborom. Škoda znaša polovico več kakor zavarovalnina.

m Mrtvo so našli pod jablano dne 30. avg. okoli 4. ure popoldne viničarico Rus v Trčevi. Ob drevesu je slonela lestva. Pri trganju jabolk se ji je krčkene spodrsnilo raz lestve in padla je tako nesrečno, da je bile pri pridi mrtva.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 29. avg. je bil videti na travnikih v nižavi v tem času gotovo redek prizor. Dočim je bila na stoječi travi samo rosa, je bila na pokošeni in raztrošeni travi tako bela in močna slana, kakor je le v novembru mogoča. To se je ponovilo tudi naslednje jutro, samo nekoliko slabše.

m Sv. Anton v Slov. gor. Dne 9. t. m. priredi kat. polit. društvo za šentlenarski okraj pri Sv. Antonu v Slov. gor. politično zborovanje. Govorila bosta državni poslanec dr. Korošec in deželni poslanec Ivan Roškar. Volilci, udeležite se shoda v velikem številu! Zborovanje se vrši v Altovi gostilni, začetek ob 3. uri popoldne.

m Sv. Anton v Slov. gor. Politični shod v nedeljo (9. t. m.) utegne biti jako zanimiv. Poročala bodeta gg. državni poslanec dr. Korošec in deželni poslanec Roškar. Med drugim bo govoril g. Roškar o nameravani novi cesti skozi Senarsko, Verjane, Brengovo in Čagono. Kmetje, katerim je kaj na tem, da se bo v kratkem delala ta cesta, ne zamudite lepe prilike in povejte v nedeljo g. poslancu svoje tozadevne težnje. — Govorila bodeta na shodu tudi gg. Gomilšek in Jurančič. — Komur je količkar mar za politični in gospodarski napredek v Slovenskih goricah, bo prišel! Ne samo domačini, tudi sosed: od Sv. Trojice, Benedikta, Negove, Sv. Jarija, Andraža itd. ne ostanite za pečjo!

m Sv. Jurij v Slov. goricah. Nameravalo se je sicer prirediti za cel šentlenarski okraj politično zborovanje v središču okraja, v Št. Lenartu, toda ker sedaj valed prezidavanja manjka primeraih prostorov, zbralo si je kat. politično društvo za šentlenarski okraj zavedati Sv. Jurij, da tudi tukaj priredi po dolgem odmoru politični shod. Povabili smo državne poslance Robiča, dr. Ploja, dr. Korošca in deželnega poslanca Roškarija, da nam poročajo o svojem delovanju, toda ker sta Ploj in Robič bila zadržana, prišla sta samo dr. Korošec in Roškar. Shodu je predsedoval g. dr. Tiplič iz Sv. Lenarta v Slov. gor. ter s kratkim nagovorom otvoril shod. G. dr. Korošec je v poldrugo uro dolgem govoru govoril o spremembi volilne pravice, o vojaški taksi, o obrtnem zakonu, o razdolženju kmečkih posestev, o stalnih domovih itd. Živahno odobravanje je sledilo temu govoru. G. deželni poslanec Roškar je poročal o delovanju v deželnem zboru. Omenjal je težko stališče slovenskih deželnih poslancev, ki tvorijo samo sedmino štajerskih poslancev in katerih predloge večinoma odklanja nemška večina. Edino, kar se je v zadnjem zasedanju dosseglo za slovenskega kmeta, je lovska postava in pa slovenska kmetijska šola. Opozarja kmete, naj bolj prosijo za brezobrestna posojila. Najmanj prošnikov se je dosedaj oglasilo iz šentlenarskega okraja. Tudi za odpis davka pri vinogradu, ki manj ali nič ne nese, se marsikateri posestnik ne briga, ampak plačuje cel davek kakor poprej, ko je imel vinograd popolno vrednost. Ustanavljajo naj se kmetijske podružnice, da bode tudi slov. kmet imel kak dobiček od kmetijske družbe, ki dobiva od države in dežele podporo. Le potoma izobrazbe in združenega delovanja si more kmet priboriti boljše čase. Obče pritrjevanje je donelo na koncu govora. G. kaplan Gomilšek poročal na kratko o krasno uspelem katoliškem shodu, na katerem se je sklenilo toli koristnega. Nato prebere nekatere laži in nesramnosti iz novega liberalnega lista „Mladoslavenca“. Vsek stavek iz tega lista so spremljali navzoči z fej-klici. Proč s tem listom! je bil ednoglasi klic iz vseh ust! Posebno veselost je vzbudilo, ko je gospod govornik prebral, da so Štajercijanci boljši Slovenci kakor smo mi. Nadalje priporoča govornik, naj vlada med nami več narodne zavednosti, pri nas je prvi jezik slovenski, potem še le pridejo drugi jeziki. Ne smešimo se z nemčurjenjem! Nato predlaga sledeče resolucije, katere so bile ednoglasi, prva celo z navdušenjem sprejeta: 1. Polit. shod pri Sv. Juriju izreka najiskrenejšo zahvalo in popolno zaupanje poslancema dr. Korošcu in Roškariju za neumorno delovanje v državnem in dežel. zboru. 2. Shod ponavlja poglobitve naše tirjatve in sicer tirja upravno ločitev Južnega Štajerja od nemške Štajerske, potem slov. vsučilišče in nadzorišče v Ljubljani, slov. srednje, kmetijske in obrtne šole, zlasti kmetijsko šolo v Slov. goricah. 3. Shod izraža

svoje iskreno sočutje obupno se borečim koroškim Slovincem in odločno tirja, naj se vsi slov. drž. poslanci vseh pokrajev z vso energijo potegnajo za drugi slovenski koroški mandat, da se reši slov. narod, ki biva v deželi, naravno posebno krasni, katerega je bila pred več nego 1100 leti središče slov. samostalnosti in slov. mogočnosti. 4. Shod se navdušeno izreka za splošno enako in direktno volilno pravico, ker daje upanje, da vendar enkrat pridejo do večine Slovani v Avstriji, vendar pa odločno protestuje, da bi se le z 2/3 večino spreminila volilna pravica, ampak naj zadošča navadna večina. 4. Glede Štajerske najodločneje tirja še 8. slov. mandat, ki naj bo sestavljen iz slov. trgov, nadalje tirja, da se izločijo slovenske občine: Dedinca, Potrna, Žetinci, Zenkovec, Slovenska Gorica, Plitviški vrh v radgonskem okraju ter Štavnica, Draženberg in Velka v emureškem okraju, nadalje Kaplja in Gradišče v arveškem okraju se naj izločijo iz nemških volilnih okrajev ter priklopijo slov. volilnim okrajema, katerima so bile pridružene po Gaučevem načrtu. Sv. Lenart in Gornja Radgona naj se izločita iz volilnega okoliša Lipnica. 6. Shod navdušeno odobrava sklepe III. slov. kat. shoda v Ljubljani, ki se tičejo verskega, posvetnega, političnega in gospodarskega napredka in prosi vse dobromisleče Slovence južn. Štajerja, naj vse storijo, da se ti sklepi izvršijo tudi na Slov. Štajerskem. 7. Shod terja takojšnjo ustanovitev slov. kmetijske šole v Št. Jariju ob juž. žel., pa zimske kmetijske šole za Slov. gorice. 8. Kmetje lenarskega okraja se opominjajo, naj si takoj osnujejo dve kmetijski podružnici s sedeži pri Sv. Lenartu in pri Sv. Benediktu. — Ko so še nadalje govorili g. kaplan Bosina, ki je pozival Štajercijance, da se naj sedaj oglašijo, če jim ni kaj povolji, in ne da potem za hrbtom psujejo, je zaključil g. dr. Tiplič shod, ker se ni nihče oglašil k besedi.

m Poročil se bo dne 10. t. m. g. Josip Klemenčič, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. gor., z gđ. Marico Tušak, hčerko trgovca pri Sv. Antonu v Slov. goricah.

m Nepoboljšljiv deček je 14 letni Rihard Kosar v Mariboru, ki je pristojen v Slov. Bistrici. Deček je komaj odpuščen iz šole in že je moral v prisilno delavnico.

m Obesil se je na Črešnjevca pri Slov. Bistrici dne 3. sept. v škedenj Franc Falež, kočlar in železnični delavec, 42 let star. Znan je bil kot alkoholiker. Pravil je tudi že poprej ljudem, da se bode „kar obesil“, kar je zdaj tudi storil. Vse to dela nesrečni šnops, ki je tudi na Črešnjevca doma.

m Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Slavno ces. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru je z dne 2. avg. 1906, št. 24884, naznanilo Francu Vrbeču, kmetu in posestniku v Leskovcu, ki se je pritožil zoper občinske volitve, ki so se že tretjič vršile dne 21. maja 1905, da ni nobenega opravičenega vzroka je razveljaviti, potrdila je tudi c. kr. namestnica in pripoznala, da ima tudi g. Šim. Pašnik pravico kot kmet voliti, če tudi izvršuje posle občinskega tajnika. Preteklo je torej že dober mesec od tega in znani črešnjevski župan Jožef Lah, ki je Stigerjev pristaš in goreči podpiratelj nemškutarije na Črešnjevca, še zdaj ni razpisal županove volitve. Vprašam slavno c. kr. okrajno glavarstvo, ali mu je to znano, da župan Jožef Lah neče razpisati županove volitve in jo svojevoljno in nepostavno zadržuje, dasiravno so se pritožili nekateri posestniki na okrajno glavarstvo in presili, da se že enkrat reši ta zadeva. Župan Jožef Lah po vsej sili še hoče na županovem stolu biti. Občinski odbor črešnjevski obstoji že sedmo leto — od l. 1900. Ali slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru nima nič več oči, da noče več videti, kar se nepostavne godi. Slavno okrajno glavarstvo prosimo pomoči! — Več volilcev.

m Slovenska Bistrica. V nedeljo 9. t. m. bo v Slov. Bistrici velik političen shod. Na dnevnem redu bo volilna reforma, šolske zadeve ter razne želje, pritožbe in predlogi zborovalcev. Povabljeni so tudi državni in deželni poslanci. Po zborovanju bo prosta zabava v lepem vrtu „Narodnega doma“, pri kateri bo svirala vrla „Narodna godba“ slovenjebistriška. Najprej to, kar je koristno in potrebno, potem pa to, kar je prijetnega. In kdo ne bi skrbel za svojo korist! Zaniknež! Bodimo delavni, ako hočemo, da se nam bo dobro godilo! Dandanes pa samo delo žuljavih rok ne pomaga veliko. Davki so vedno večji, a koristi, ki jih imamo mi Slovenci od njih, vedno manjše! Tako ne more iti naprej, sicer se vsi pogubimo! Treba nam bo odpreti tudi usta in povedati, da nismo voljni več samo davke plačevati, koristni od teh davkov pa naj bi imeli drugi. Pravijo, da tisti tič v gnezdu največ dobi, ki najbolj zija in najbolj kriči, to vidimo tudi v politiki. Mi Slovenci smo bili do sedaj vedno tihi, zato

pa tudi nismo nič dobili! Stradati smo morali na duši in telesu. Sedaj pa je konec našemu molčanju. V nedeljo bomo široko odprli usta in glasno zakričali: Dajte nam naših pravic!

Ptujski okraj.

p Sv. Marjeta na Dr. polju. Za poštno upraviteljico na naši novoustanovljeni pošti je imenovana gđ. Karolina Farčnik, dosedaj v Št. Vidu v Janski dolini na Koroškem.

p Umrl je v Gradcu dne 1. t. m. deželno-sodni nadavetnik v p. Lovrenc Rateg, rojen l. 1830 v Pacinjah pri Ptuj.

p Hudourje. Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. nam piše somišljenik: Pričakoval sem, da kdo drugi opiše nesrečo, ki nas je zadela dne 17. avgusta ob 4. uri popoldne; ker pa ni, javljam, da smo imeli silen vihar, grozen nalive in budo točo. Najbolj prizadeti so kraji: Gradišak, Juršinci, Juršinski vrh, Prepošak, Gomila, Vadal, Šlakar, Revenjak, Botkovci, Lišnjakovce, Oblačak, Lipovec, Sakušak in Senčak. Grozdje uničeno, jabolka obtočene gnijejo, up na dobro leto proč, kronice ne bo. — Predstavil se nam je „Mladoslavenec“, pa se nam nič ni kaj prikupil; tega naj Ljubljancani le za se obdržijo, mi ga ne maramo.

Ljutomerski okraj.

1 Predsedništvu dirkalskega društva v Ljutomeru! Bili so pri nas časi, ko to mogočne trobojnice od daleč kazale značaj in nsrodnost ljudstva in ozemlja, na kojega sredini se vrše naše dirke. Ta navada — oziroma dolžnost — je zginele konecno. Prišli so „odločni“ naši Ljutomerski „Nemci“ na tribuno, naša milo-krasna narodna boja jih je zbodla v oči — hajd — to se mora odstraniti! Godilo se je in godilo, dokler se ni zgodilo grozno, sramotno dejstvo, da si naši koreniti murskopoljski Slovenci, dika sploh vsega slovenskega kmetstva, niso upali s slovensko trobojnico na dan! To sramotno strašljivost smo opažali dirko za dirko! Pride narodnjak, ki zaropota v kakem listu o teh nečevskih razmerah. Posledica: pri prihodnji dirki je pozdravljala veselo kot nekdanj veličastno se vijoka trobojnica prišlece. Haló — taka krivica Nemcem!! „Slovenischer Uebermut“ (slovenska predrznost) je bil napis uvodnega članka v „Tagespost“, češ, darila v denarju so bila izključno nemški denari (Seveda, a odkod ga dobe Nemci; morda iz Afrike!) S publici besedami odboja to početje prirediteljev, to žaljenje nemških udeležencev. In sedaj pride značilno dejanje naših vrluh, narodnih — recimo „merodajnih“ — Slovencev! Pri jesenski dirki si niso več upali pokazati svoje narodnosti, niso si namreč upali „žaliti“ Nemcev in nemčurjev! Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi petil!

1 Radeckijev veteran umrl. Na Krapju je umrl dne 27. m. m. kmet Janez Cimerman v visoki starosti. Bil je Radeckijev veteran, udeležil se je l. 1859. vojske, v kateri je bil odlikovan z medajlo za hrabrost. Rajni je bil naroden in krščanski mož. Mnogo let je vzorno kmetoval na svojem velikem posestvu. Vrlemu možu bodi zemljica lahka!

1 Častnim udom je imenovalo bralno društvo pri Sv. Juriju ob Štavnici v odborovi seji dne 16. julija velerodnega gospoda Franca Hrašovec, c. kr. okr. sodnika v p. v Gradcu. Odbor mu k njegovi petinosemdesetletnici kliče: Še na mnoga leta!

Slovenjegraški okraj.

s Političen shod v Šmartnu pri Slovenj-gradu priredi slov. kat. polit. društvo prihodnjo nedeljo dne 9. t. m. ob 4. uri popoldne (in ne 9. novembra kakor je bilo zadnjič pomotoma naznanjeno) v gostilni g. Kaca. Poročal bo državni poslanec Robič. Volilci, pridite v obilnem številu!

s Št. Ilj pod Turjakom. Potrebno, dolgo zaželeno in pričakovano „Bralno društvo“ se bo ustanovilo 8. sept. na Marijin praznik po večernicah. K obilni udeležbi in pristopu ste uljudno vabljeni možje in mladeniči. Pripravljalni odbor.

s Bralno društvo v Št. Ilju pri Velenju. Ob obletnici ustanovitve. Sprožila se je marsikatera ideja, šli smo v boj za marsikatero zadevo, a žalibog se nam je redko kadaj posrečilo pridobiti širše sloje naroda za naše težnje. Ta pojav je gotovo jeden izmed mnogih vzrokov, da se v mnogih krajih ne dela toliko, ko nekdanj, na narodnem polju in da se tupatam naše navedne razmere poslabšujejo. S strahom in negotovostjo se oziramo v bodočnost; mnogi pa ne opazijo onega tibega, krepko se raz-

izjaječega gibanja zunaj med prostim ljudstvom, katerega namen je potom izobrazbe vcepiti slovenskemu ljudstvu narodno čustvo in narodni ponos ter ustvariti samozavesten in za narodne težnje sprejemljiv narod. To delo vršijo naša bralna ali zobraževalna društva in dolžnost izobražencev je, se podcenjevati tega dela, ne brezdelno stati ob strani, ampak z vsemi sredstvi pospeševati stremljenja voditeljev tega gibanja, od katerega pričakujemo znatno zboljšanje našega položaja. Med bralnimi društvi zavzema častno mesto bralno društvo v St. Ilju pri Velenju, katerega obletnico ustanovitve sedaj obhajamo. Za dosego ciljev, katere so si postavila bralna društva, ki upoštevajo tok časa, uporabljajo trojna sredstva: časnike in knjige, predavanja in poučne govore ter poštene prireditve. V društveni čitalnici je 16 dobrih slovenskih političnih, gospodarskih in zabavnih listov na razpolago, katere udje (najnovejša številke) berejo v čitalnici starejše pa jemljejo domov. Knjižnica šteje nad 200 knjig zabavne in poučne vsebine in veselo je gledati sleherno nedeljo lepo število udov, zlasti mladine, ki prinesejo prebrane knjige nazaj in si izposodijo nove. Veliko važnost je polagal odbor na prirejanje predavanj in poučnih govorov; predavalo se je in se ljudstvo poučevalo o vseh važnih dnevnih dogodkih in gospodarskih vprašanjih. Že na ustanovnem obnem zboru so slavnostni govornik in neštevilni drugi govorniki govorili o pomenu bralnih društev in o važnosti narodnega dela, dne 5. nov. se je vršilo predavanje o splošnem gospodarskem položaju in o mlekarah, dne 10. decembra o volilni pravici, dne 6. jan. za Slovence o važnejših dogodkih na političnem, kulturnem in gospodarskem polju v 20. stoletju, 2. febr. o zgodovini Slovencev, katero predavanje se je nadaljevalo in končalo 13. maja, 22. aprila o pregledu čez delovanje izobraževalnih društev na Slovenskem, 4. junija o združnem shodu na Dunaju, 17. junija o razmerju med kmečkim prebivalstvom in ljudsko šolo. Dne 24. maja se je predavalo o ciljih mladeniške zveze in se je ta dan ustanovila; maloga iste je, dati mladeničem strokovno politično in gospodarsko izobrazbo, da bodo enkrat ne le dobri gospodarji na svojem posestvu, ampak tudi sposobni v vseh zastopstvih se krepko potegovati za vsestranski napredek slovenskega naroda. Mladeniška zveza hoče vzlasti usposobiti mladino za javne nastope; delovanju bralnega društva se mora pripisovati veselo dejstvo, da ima med svojimi udi dva mladeniča, ki nastopata v raznih prilikah kot izvrstna govornika. Mladeniška zveza je imela več zborovanj, na katerih so nastopali mladeniči sami in govorili o potrebi izobrazbe, o ciljih bralnih društev, o čebelarstvu itd. Predavanj se je udeleževalo povprečno okrog 50 poslušalcev, osobito mladina. Privlačno silo za ude tvorijo in so neprecenljivo sredstvo za pridobivanje članov poštene društvene prireditve, ki nudijo ljudstvu potreben razvedrilo. Ta namen je že imela ustanovna slavnost dne 3. sept., pri kateri je sodeloval pevski zbor in godba ter se vršile razne druge zabave. Dne 26. decembra se je igrala dvodejanka „Trije tički“, pri kateri je sodelovala šoštanjska narodna godba; na obeno željo se je ta igra ponavljala s saljivim prizorom „Stotnik in njegov sluga“ dne 7. jan. Siguren ter dovršen nastop igralcev in igralk je napotil šentiljske diletante, da prirede dve igri v Šoštanju. Dne 28. jan. so se odzvali vabilu in uprizarili dve igri „Trije tički“ in „Ne kliči vraga“. Ob velikanški udeležbi, Šoštanjčani sami so izjavili, da ne pominjajo tako sijajne udeležbe, so najčastnejše rekli svojo nalogo, kar je bilo splošno mnenje vsega občinstva. Pri veselici dne 16. aprila se je igrala v St. Ilju velika trodejska ljudska igra s petjem „V Ljubljano jo dajmo!“, katere se je dne 22. aprila z igro „Ne kliči vraga“ ponavljala. Bralno društvo je vzgojilo lepo število igralcev in igralk, kateri lahko nastopijo na vsakem odru. Tako lepe uspehe je bilo mogoče doseči le valed vstrajnosti in izvanredne marljivosti, katero so kazali vsi diletanti, ki so, četudi so nekateri imeli dolg pot, redno zahajali k neštevilnim vajam. Udje bralnega društva pa so tudi kazali zanimaje za narodne prireditve v okolici, tako so se v večjem številu udeležili občnega zbora bralnega društva v Velenju, čitalnične veselice v Šoštanju, ustanovne slavnosti ljudske knjižnice na Dobrni; po deputacijah so prisostvali ustanovitvi bralnega društva v Družmirju na Ponkvi in St. Andražu. S ponosom lahko gleda društvo na delovanje prvega leta in na uspehe, kateri se najbolj kažejo v številu udov, ki raste od dne do dne. Delavni odbor bralnega društva in nenstrašeni, za napredek Slovenstva in kmečkega stanu vneti župan šentiljski so činitelji, ki so tako visoko povzdignili bralno društvo. Naša želja je, da se to izobraževalno

delo nadaljuje v bodoče v isti smeri in šentiljsčani so lahko prepričani, da njih delovanje ne bode ostalo brez koristnih posledic. Bralno društvo šentiljsko korakaj po začetni poti krepko in neustrašeno naprej!

Celjski okraj.

c Sprejem učencev na celjski gimnaziji. Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 16. septembra od 8.—11. ure. Sprejemni izpit se začne 17. septembra ob 8. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih staršev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznanila. Vse drugo na črni deski na zavodu.

c Legar v celjskem okraju se zelo širi. Posebno obolijo in umirajo ženske. V bolnišnici v Celju ležijo že 30 oseb bolnih na tej bolezni.

c Ponorejen 20 kronski bankovec je bil oddan v celjski trgovini.

c Prošnja šolskih sester — za zasebno dekliško šolo v Celju. Ker Slovenci mesta Celje in celjske okolice še dosedaj niso dobili javne dekliške šole, primamo njih deklice obiskovati zasebno 6 razredno šolo šolskih sester, katero vzdržuje „Kat. podporno društvo“ v Celju. Ker pa je šolsko poslopje za sedanje razmere zelo premajhno in se je bilo bati, da bi se valed pomanjkanja prostora moral nekaterim učenkam odreči obisk imenovane šole, sklenilo je „Kat. podporno društvo“ povišati šolsko poslopje za jedno nadstropje. A društvu primanjkuje gmotnih sredstev. Vzdrževanje šole samo stane že mnogo, a sedaj še bo imelo društvo veliko stroškov valed razširjanja šolskega poslopja. Zato pa se bodo v prihodnjih dneh zglasile šolske sestre pri dobrotnikih šolske mladine ter jih prosile za majhno podporo. Naj bi našle povsod odprte roke, ker se vsak dar porabi v blagor naše šolske mladine, ki bi bila sicer pri žalostnih šolskih razmerah v Celju izročena potujčevanju. Kdor pa bi rad svojevoljno poslal kak prispevek, naj ga pošlje na blagajnika „Kat. podp. društva“ č. g. Ivana Gorišek, vikarja v Celju.

c Dobrna pri Celju. Dne 26. avgusta je priredilo naše „Bralno društvo“ kaj prijetno veselico, katere je privabila mnogoštevilno občinstvo iz raznih krajev na Dobrno. Posebno je bilo tokrat opaziti goste iz Novcerkve, Frankolovega, St. Janža na Peči, Ponkve in tudi več odličnih topičarjev. Zvesti so nam ostali, kakor vedno, Šmarčani in St. Iljani. Gospod predsednik se je spominjal pri pozdravnem slov. kat. shoda v Ljubljani, kamor je poslal društvo svoje zastopnike z društveno zastavo. Omenja tudi prireditve znanega društva „Südmark“, ki je isti dan imelo neko klaverno zborovanje pri Oroslu na Dobrni, ki pa nikakor ni motilo slovenske slavnosti. Pevski zbor šmartinski je izvršil svoje nalogo izvrstno, kakor je pač pričakovati pod tako izbornim vodstvom. Žel je tudi zato burrega odobravanja. Šaljiva igra „Nova zastava“ ali „Razdrti ženitev“ je vzbujala mnogo prisrčnega smeha. Igralke so se na tudi potrudile, da so rešile dobro svoje nloge. Igra pa ni samo šaljiva, ampak ima tudi resen nauk. Prosta zabava pri Korenu je bila slovensko-vesela. Govorili so različni govorniki, med drugimi gg. župan Krotelič in Žagar iz St. Janža ter mladenič Vrdev iz St. Ilja. Slišala se je tudi marsikatera vesela pesmica iz mladih slovenskih grl. Da je cela stvar res uspela, priča nam lahko izrek topičarjev, ki so izjavili, da na tako zabavo gredo vsako nedeljo, če bi bila. Dobrna, vedno naprej!

c Ponikva. V Gradcu je umrla po operaciji soproga veleposestnika Franca Podgoršek. Bila je rojena Zdošekova iz Okroga. N. v m. p.!

c Premog bo podražila trboveljska premo-govska družba. Ves dobiček bo seveda pri tem zopet tekkel v žepu akcionarjev, delavci ne bodo nič čutili o tem.

c Politično zborovanje preloženo. Z ozirom na veselico, katero priredi požarna bramba v Mozirji na praznik dne 8. t. m. — se politično zborovanje, ki se je za ta dan sklicalo k Sv. Frančišku preloži na nedeljo 9. t. m. po večernicah ob 3. uri k Sv. Frančišku pri Gornjem gradu. Ob enem se pa politično zborovanje, ki je bilo za 9. t. m. objavljeno v Kapli pri Vranskem, preloži na nedeljo 16. t. m. ob 4. uri v Kapli v prostorih požarne brambe. Za zborovanje v Mozirji se bo določil poseben dan.

c Iz zgornje Savinjske doline. Pri nas kroži zla govorica, 1. da si je dalo vodstvo požarne brambe v Mozirju naročiti vstopnice za slavnost

blagoslovljenja društvene zastave dne 8. kimoveca t. l. pri neki tuji tvrdki v nemškem Linzu, 2. da so te vstopnice pol slovenske pol nemške. Prosimo, naj se naroče takoj samoslovenske ter nam naj vodstvo pred otvoritvijo slavnosti zadevo pojasni. Slovensko ljudstvo bode pri tem uvaževalo sledeča načela: 1. Vsako društvo na Slovenskem, katerega si bo imena, se mora vjemati z načeli in z individualnostjo slovenskega naroda. Ker naš narod nima dveh jezikov, temveč samo jednega in sicer slovenskega, mora vsako društvo, ki je naše in ki v resnici ni proti nam, imeti pravila, povelje, tiskovine, znamenja, vsoprede, vabila, vstopnice itd. itd. vedno samo v slovenskem jeziku. 2. Slovensko društvo, ki rabi dva jezika, greši zoper svojo narodnost, ker hoče s tem javnosti po krivici kazati, da tu niso samo Slovenci gospodarji, temveč tudi Nemci. V Mozirju je samo jeden pravi Nemec. Nemškutarji niso Nemci. Opravičevanje, da so se dale vstopnice zaradi letovičarjev Nemcev tudi po nemško izdelati, ne drži; kajti ob zadnji sijajno uspeli Sokolski slavnosti so se rabile samo slovenske vstopnice in vendar so se je udeležili tudi vsi letovičarji Nemci. Sokoli so jih sprejeli z radostjo kot dobrodošle goste, ki zaslužijo naše spoštovanje ter ne zahtevajo našega ponižanja. Nemci bi gotovo Sokole na tihem zaničevali, če bi bili jim na ljubo imeli tudi nemške vstopnice. Slovenec v dvojni obleki, v slovenski in nemški, se jim mora zdeti smešna spaka. Nemci ne izdajajo niti v svojih krajih in še celo med nami ne slovenskih vstopnic. 3. Dvojezične vstopnice nasprotujejo narodni dolžnosti, da mora vsako društvo izvrševati ne samo svoj poklic temveč tudi delati na to, da si slovenski jezik pridobi povsod v javnosti vedno več veljave in časti. 4. Naročevanje vstopnic pri tujih tvrdkah je toliko večji prestopnik načela „Svoji k svojim“, kolikor več imamo na Slovenskem tvrdk, ki so sposobne taka naročila jednako dobro izvršiti. Sicer pa izvrši vsaka tvrdka delo tako, kakor se ji je bilo naročilo. Izgovor, da bi bila tvrdka po pomoti izdelala dvojezične vstopnice, toži naročnika. Ako bi se pa vkljub temu izdajale vendar dvojezične vstopnice, vrnilo jih požarni brambi na licu mesta ter pojdemo domov. Kjer se odpirajo nemškutarji duri, tam ni mesta za zavednega Slovenca. — Več zavednih Savinjanov.

Brežiški okraj.

b Sromlje. Letina je pri nas dobra, žito smo v redu brez nevarnosti spravili, koruza kaže izborna, ali še najboljšega obetajo naše plodonosne vinske gorice. Grozdje se lepo razvija, ako ne bode nobene nevarnosti, se nam obeta izborna trgateg. Nekaj pa moram obžalovati, da se nabaja v naši fari mnogo „štajercijancev“. Vzajemno združenji delujmo na to, da se ta list med nami preveč ne razkorači in razvija.

b Planina. Nič veselega nimamo poročati. Toča je precej oklestila koruzo, ajdo itd. Drugo zlo, ki nas stalno tlači, pa je veliko število štajercijancev in liberalcev, kar se je posebno pri zadnjih volitvah za deželni zbor jasno pokazalo, ko je cela garda nastopila pod komando g. Bohinca.

b Pišcece. Z istim zanimanjem, kakor druga leta, pričakovalo se je tudi letos napovedane igra. Bralno društvo je priredilo dne 26. septembra F. S. Finžgarjevo narodno igro: „Divji lovec“. Nam že dobro znani diletanti igrali so letos svoje nloge tako izvrstno, kakor prejšnja leta. Želimo si kmalu jednake zabave. Bralnemu društvu kličemo: „Pogum in tako naprej!“

Narodno gospodarstvo.

Letošnja letina hmelja je na Češkem zelo slaba. Piše se, da bodo tam pridelali trideset milijonov met. stot. manj, kakor druga leta. V Savinjski dolini je pa letina precej povoljna, zato je upati, da bomo mi Savinjčani imeli pri hmelju lepe dohodke. Za Savinjski hmelj ponujajo dosedaj 120 K za 50 klg, kar pa hmeljarji nočejo sprejeti.

Združna zveza v Ljubljani je imela minoli mesec svoj občni zbor. Iz poročila, katerega prinesemo v izvlečku, je razvidno, kako plodonosno in krepko deluje „Zveza“. V „Združni zvezi“ je 321 združg, in sicer 158 rajfajznovk (na Kranjskem 100, na Štajerskem 12, na Koroškem 2, na Goriškem 2, v Istri 27, v Trstu in okolici 3, v Dalmaciji 12) in 16 drugih posojilnic, 46 konsumnih društev, ki tudi prodajajo pridelke, 15 strogo kmetijskih društev, 24 samo konsumnih društev, 40 mlekar, 6 vinorejskih združg in nekaj drugih n. pr. zeljarske, sadjarske, živino-

gospodarsko postopje, vrt, dvorisce
itd. okoli 10 let davka prosta, se po
ceni proda v Mariboru. Naslov pove
upravnistvo. 577 1

gospodarsko poslopje, vrt, dvorišče
itd. okoli 10 let davka prosta, se po
ceni prodaja v Mariboru. Naslov pove
upravnništvo. 577 1